

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 269/2023
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Којић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Срђан Дуран, адвокат из ..., ради развода брака, одржавања личних односа, издржавања и утврђења права становања, по тужби и противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 391/22 од 08.09.2022. године, у седници одржаној 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 391/22 од 08.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 1032/20 од 28.03.2022. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен између парничних странака, ...2010. године. Ставом другим изреке, малолетно дете парничних странака ВВ, рођена ...2011. године, поверена је мајци на самостално вршење родитељског права. Ставом трећим изреке, одређено је да ће се одржавање личних односа малолетне ВВ са оцем одвијати према договору родитеља. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно 18.000,00 динара, с тим што је обавезан да доспеле, а неисплаћене износе исплати у року од 15 дана од пријема пресуде. Ставом петим изреке, одбијен је противтужбени захтев тужене – противтужиље којим је тражила да се обавезе тужилац – противтужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно преко досуђених 18.000,00 динара до тражених 30.000,00 динара, почев од дана подношења противтужбе па убудуће. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев тужене – противтужиље којим је тражила да се обавезе тужилац – противтужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне ВВ плаћа месечно 30.000,00 динара за период од подношења тужбе 04.08.2020. године до подношења противтужбе 08.10.2020. године. Ставом седмим изреке, утврђено је да малолетна ВВ и тужена – противтужиља имају право становања на стану број .. у Улици ... бр. .. у ..., до пунолетства малолетне ВВ. Ставом осмим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 391/22 од 08.09.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима четвртом и седмом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20) у вези са чланом 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/2005 и 6/2015), Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка на које се указује ревизијом, а наводима ревизије да другостепени суд није ценио све жалбене наводе суштински се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, што не може бити разлог за изјављивање ревизије према члану 407. став 2. ЗПП. При томе, према члану 396. ставови 1. и 2. ЗПП, другостепени суд у образложењу пресуде оцењује само битне жалбене наводе (и разлоге на које пази по службеној дужности), а ако се пресудом одбија жалба, није дужан да детаљно образлаже пресуду ако прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и примену материјалног права, што је у конкретном случају. Из наведених разлога, неосновани су ревизијски наводи да је пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 396. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак ...2010. године и имају једно заједничко дете, малолетну ВВ рођену ...2011. године. Фактичка заједница живота је престала почетком јуна 2019. године, када се тужилац иселио из стана број .. у Улици ... у ... у коме су до тада заједно живели, док је тужена са дететом остала да живи у том стану. Стан је власништво тужиоца, који је након иселења наставио да сноси све режијске трошкове тужене и детета у овом стану, а који месечно износе око 12.000,00 динара. Тужилац као власник плаћа и порез на имовину за тај стан. Након иселења из стана и прекида заједница живота, тужилац живи у изнајмљеном стану за који плаћа закупнину од 150 евра месечно и сноси режијске трошкове који износе око 100 евра месечно. Не поседује друге непокретности, сем наведеног стана. Тужена није власник ни једне непокретности, већ само путничког возила које користи тужилац и који јој предметно возило повремено уступа на коришћење. Детаљно су утврђене потребе малолетног детета као повериоца издржавања, као и имовинске прилике и могућности тужиоца као дужника издржавања, који као ... остварује месечну зараду од 70.000,00 динара, док повременим додатним ангажовањем може да оствари и додатне приходе од 3.000,00 до 5.000,00 динара месечно. Утврђене су и имовинске прилике и могућности тужене као родитеља који самостално врши родитељско право и такође доприноси издржавању детета, али како се ревизијом тужиоца на оспорава висина његове обавезе да доприноси

издржавању малолетног детета (јер је иста утврђена у месечном износу од 18.000,00 динара који је тужилац предложио у својој тужби), то се упућује на чињенично утврђење из нижестепених одлука у погледу релеватних чињеница за одлуку о висини доприноса дечијег издржавања. Ревизијом се не оспорава ни одлука о вршењу родитељског права и одржавању личних односа тужиоца са малолетним дететом, па се и у том делу упућује на утврђено чињенично стање из нижестепених одлука.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, водећи рачуна о утврђеним потребама малолетног детета и могућностима тужиоца као дужника издржавања, закључили да је тужилац у могућности да доприноси издржавању малолетног детета месечним износом од 18.000,00 динара. Његову обавезу су утврдили почев од дана када је тужена поднела противтужбу (08.10.2020. године) са захтевом за обавезивање тужиоца као родитеља који не врши родитељско право да доприноси издржавању малолетног детета. Неосновано се ревизијом оспорава моменат почетка обавезе тужиоца, са наводима да је исти у току целог поступка доприносио издржавању свог детета. Правилно су нижестепени судови применили материјално право када су обавезу тужиоца утврдили од дана подношења захтева за издржавање и на ову његову обавезу не утиче чињеница да је тужилац за све време трајања поступка плаћао издржавање детета, јер је то чинио добровољно у износима које је сам опредељивао. Судском одлуком утврђена је висина доприноса која обавезује тужиоца од момента када је законски заступник повериоца издржавања поставио захтев за ову обавезу.

У погледу одлуке о праву становања, по оцени Врховног суда правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Чланом 194. Породичног закона прописано је да дете и родитељ који врши родитељско право имају право становања на стану чији је власник други родитељ детета ако дете и родитељ који врши родитељско право немају право својине на усељивом стану (став 1). Право становања траје до пунолетства детета (став 2). Немају право становања дете и родитељ ако би прихватање њиховог захтева за право становања представљало очигледну неправду за другог родитеља (став 3).

Право становања (*habitatio*) је лична службеност из корпуса дечјих права, које је установљено у циљу егзистенцијалне заштите детета, ради збрињавања детета и у интересу родитеља који врши родитељско право. За остварење овог права потребно је да буду испуњени услови прописани цитираним законским одредбама.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, у конкретном случају су испуњени услови прописани чланом 194. Породичног закона за конституисање права становања у корист тужене и малолетног детета странака. С обзиром на неспорно утврђену чињеницу да малолетна ћерка странака и тужена немају право својине на усељивом стану, правилно је становиште нижестепених судова да имају право становања на усељивом стану чији је власник тужилац. Наводи ревизије да тужена може да реши стамбену потребу себе и малолетног детета тако што би се запослила и изнајмила стан ,или тако што би са дететом отишла да живи у усељив стан својих родитеља у ... где често бораве, не утичу на другачију одлуку суда, јер је право

становања једно од основних права детета које суд утврђује искључиво на терет другог родитеља који не врши родитељско право, и има усељив стан, а не на терет других сродника. Законодавац није предвидео да се ово право у корист детета може установити на терет неког другог лица осим родитеља, управо са циљем да се детету обезбеди егзистенцијална заштита и збрињавање до пунолетства на терет родитеља који имају основну дужност старања о детету у смислу члана 68. став 1. Породичног закона. Такође, закон не поставља као услов за конституисање овог права да други родитељ који не врши родитељско право има у својини још неку непокретност у којој може да живи. Стога чињеница да тужилац од фактичког престанка брачне заједнице живи у изнајмљеном стану за који сноси трошкове закупа и све режијске трошкове не утиче на правилност закључка нижестепених судова да конституисање права становања малолетног детета и тужене као њеног законског заступника не представља очигледну неправду за тужиоца.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци пресуде, без њеног детаљног образлагања у смислу члана 414. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**